II

(Актове, приети по силата на Договорите за ЕО/Евратом, чието публикуване не е задължително)

РЕШЕНИЯ

КОМИСИЯ

РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

от 25 септември 2007 година

относно мярка C 45/06 (ex NN 62/A/06) приведена в действие от Франция в рамките на строителството от AREVA NP (бивше дружество Framatome ANP) на ядрена електроцентрала за Teollisuuden Voima Oy

(нотифицирано под номер C(2007) 4323)

(Само текстът на френски език е автентичен)

(текст от значение за ЕИП)

(2008/281/ЕО)

КОМИСИЯТА НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ,

като взе предвид Договора за създаване на Европейската общност, и по-специално член 88, параграф 2, първа алинея от него,

като взе предвид Споразумението за Европейското икономическо пространство, и по-специално неговия член 62, параграф 1, точка а),

като покани заинтересованите страни да представят своите мнения [1] относно посочените членове, и ги разгледа,

като има предвид, че:

1. ПРОЦЕДУРА

(1) С писмо от 11 октомври 2004 г., заведено в Комисията на 15 октомври 2004 г., Greenpeace са отправили до Комисията жалба относно отпускането от страна на френската експортна кредитно-застрахователна агенция (Compagnie française d'assurance pour le commerce extérieur) (наричана по-нататък „Coface“) на гаранция във връзка с френската експортируема част на услугите, предоставени от дружеството Framatome ANP в полза на финландското дружество Teollisuuden Voima Oy (наричано по-нататък „TVO“). От тази дата нататък дружеството Framatome ANP е преименувано на AREVA NP [2].

(2) Комисията е завела тази жалба под регистрационен номер CP 201/2004 от 29 октомври 2004 г.

(3) С писмо № D/57822 от 4 ноември 2004 г. Комисията е поискала от френските власти информация за гаранцията. Френските власти са представили тази информация с писмо от 10 декември 2004 г., заведено от Комисията на 13 декември 2004 г.

(4) С писмо от 14 декември 2004 г., заведено от Комисията на 16 декември 2004 г. Европейската федерация по възобновяеми енергийни източници (наричана по-нататък „EREF“) е подала до Комисията жалба, в която се изразява съмнение относно съвместимостта на начините на строителство, финансиране и експлоатация на новата ядрена електроцентрала на TVO с общностното право. EREF потвърждава, че освен гаранцията от Coface, финансирането, предложено от Bayerische Landesbank) (по-нататък „BLB“ и Svensk Exportkredit (по-нататък „SEK“) също представлява помощ.

(5) Комисията е завела отнасящите се към държавните помощи аспекти на тази жалба под регистрационен номер CP 238/2004 от 21 декември 2004 г. Впоследствие Комисията е разглеждала двете жалби в голяма степен заедно, тъй като предметът на жалбата CP 238/2004 съвпада с този на жалбата CP 201/2004.

[1] ОВ C 23, 1.2.2007 г., стр. 11.

[2] С цел да се улесни разбирането на решението ще бъде използвано сегашното наименование AREVA NP дори и за периода преди промяната му.

(6) С писмо № D/51174 от 15 февруари 2005 г. Комисията е поискала от германските власти информация за визираните от жалбите мерки. Германските власти са представили тази информация с писмо от 16 март 2005 г., заведено от Комисията на 17 март 2005 г.

(7) С писмо № D/54101 от 26 май 2005 г. Комисията е поискала от френските власти информация за визираните от жалбите мерки. Френските власти са представили тази информация с писмо от 26 юли 2005 г., заведено от Комисията на 27 юли 2005 г.

(8) С писмо № D/54366 от 7 юни 2005 г. Комисията е поискала от финландските власти информация за визираните от жалбите мерки. Финландските власти са представили тази информация с писмо от 8 юли 2005 г., заведено от Комисията на 11 юли 2005 г.

(9) С писмо № D/54377 от 8 юни 2005 г. Комисията е поискала от шведските власти информация за визираните от жалбите мерки. Шведските власти са представили тази информация с писмо от 7 юли 2005 г., заведено от Комисията на 18 юли 2005 г.

(10) На 2 септември 2005 г. се е състояла среща между Комисията и EREF.

(11) С писмо от 18 ноември 2005 г., заведено от Комисията на 22 ноември 2005 г., EREF са предоставили на Комисията допълнителни елементи във връзка с жалбата си от 14 декември 2004 г., включващи по-специално елементи, свързани с държавните помощи в рамките на жалба CP 238/2004.

(12) С писмо № D/59668 от 9 декември 2005 г. Комисията е поискала от шведските власти допълнителна информация за визираните от жалбите мерки. Шведските власти са представили тази информация с писмо от 6 април 2006 г., заведено от Комисията на 10 април 2006 г.

(13) С писмо № D/50295 от 13 януари 2006 г. Комисията е поискала от френските власти допълнителна информация за визираните от жалбите мерки. Френските власти са представили тази информация по електронна поща от 20 февруари 2006 г., заведена от Комисията на 21 февруари 2006 г., допълнена по електронната поща от 10 март 2006 г., заведена от Комисията на 13 март 2006 г.

(14) Френските власти са изпратили на Комисията допълнителна информация за визираните от жалбите мерки по електронна поща от 5 април 2006 г., заведена от Комисията същия ден.

(15) С писмо от 4 май 2006 г., заведено от Комисията на 12 май 2006 г., Greenpeace са изпратили на Комисията допълнителна информация за жалба CP 201/2004.

(16) На 4 юли 2006 г. се е провела среща между Комисията, френските власти и представители на една банка, AREVA NP и TVO. На тази среща френските власти са представили на Комисията документи за визираните от жалбите документи.

(17) С писмо от 18 юли 2006 г., заведено от Комисията на 25 юли 2006 г. EREF са представили нови елементи по жалба CP 238/2004 и са дали на Комисията възможност да вземе решение по делото.

(18) Комисията е обединила двете жалби под регистрационен номер NN 62/2006 от 7 септември 2006 г. На 20 септември 2006 г. тя е разделила делото на две ([3]) поддела, съответно NN 62/A/2006 и NN 62/B/2006. Делото NN 62/A/2006 се отнася до аспектите на жалбите във връзка с гаранцията от страна на Coface. Делото NN 62/B/2006 се отнася до аспектите на жалбата CP 238/2004 във връзка с кредита, в който участва BLB и двустранния заем, отпуснат от SEK (жалба CP 201/2004 не включва тези аспекти).

(19) На 24 октомври 2006 г. Комисията е взела решение по всеки от двете дела. От една страна, в едно първо решение ([4]) Комисията е счела, че мерките по делото NN 62/B/2006 не представляват помощи. От друга страна, Комисията е информирала Франция за решението си да открие процедурата, предвидена в член 88, параграф 2 от Договора за ЕО относно отпуснатата от Coface гаранция, като делото NN 62/A/2006 е бил заведен под нов номер C 45/2006. Тази мярка е предмет на настоящото решение, с което се прекратява официалната процедура на проверка C 45/2006.

([3]) Това разделение се е оказва необходимо поради това, че една част от мерките се отнася до Франция, а другата до Германия и Швеция. Но е била предоставена поверителна информация, по-специално относно френската част на досието, която не е можела да бъде предоставена на другите държави-членки. Освен това, след предварителното разследване Комисията е била в състояние да приеме окончателно мнение относно германската и шведската част на досието, докато е било необходимо да се открие официална процедура на проверка за френската му част.

([4]) C(2006) 4963 окончателно (ОВ C 23, 1.2.2007 г., стр. 5).

(20) С писмо от 14 ноември 2006 г., заведено от Комисията на 16 ноември 2006 г., френските власти са поискали от Комисията да удължи срока за представяне на тяхното мнение. С писмо от 30 ноември Комисията е отпуснала този допълнителен срок. Френските власти са представили мнението си с писмо от 22 декември 2006 г., заведено на 4 януари 2007 г.

(21) Решението на Комисията за откриване на процедурата е публикувано в *Официален вестник на Европейския съюз* ([5]) на 1 февруари 2007 г. Комисията е поканила заинтересованите страни да представят мненията си по въпросната мярка. Комисията е получила мнения по този повод от страна на други десет заинтересовани страни. Тя ги е предала на Франция с писмо № D/51341 от 23 март 2007 г., като ѝ е дала възможност да представи мнение по тях. След като са поискали удължаване на срока, френските власти са представили мнението си с писмо от 11 май 2007 г., заведено на 14 май 2007 г.

2. **ОПИСАНИЕ**

2.1. **Проектът Olkiluoto 3**

(22) Понастоящем Финландия притежава четири ядрени реактора. Два от тях, собственост на дружеството Fortum, се намират в Ловииса. Другите два са разположени в Олкилуото и принадлежат на дружеството TVO.

(23) TVO е дружество с нестопанска цел, предметът на дейност на което е доставката на електричество на неговите акционери спрямо производствената себестойност. Капиталът на TVO е разделен на множество дялове, всеки от които съответства на една електроцентрала или на група електроцентрали. Собствеността върху една част от дял от капитала на TVO дава правото на закупуване на съответен дял от продукцията на съответните електроцентрали спрямо производствената ѝ себестойност.

(24) Акционерите на TVO са основно предприятия от енергийния сектор и предприятия от промишления сектор, които са големи потребители на електроенергия.

(25) TVO, което вече притежава два ядрени реактора, участие в електроцентрала, работеща на въглища и една вятърна електроцентрала, в момента изгражда своя трети ядрен реактор на обекта в Олкилуото. Този реактор е известен под името Olkiluoto 3.

(26) Организацията, отговаряща за изграждането на реактора Olkiluoto 3, е консорциум, включващ дружествата Siemens и AREVA NP, което пък е клон на дружествата AREVA и Siemens, притежаващи съответно 66 % и 34 % от капитала. Консорциумът е бил избран от TVO за осъществяване на проекта в резултат на търг, организиран през септември 2002 г. На 15 октомври 2003 г. TVO са уведомили консорциума AREVA NPSiemens, че е „*preferred bidder*“, буквално „предпочетен участник в търга“. Договорът за строителство е сключен на 18 декември 2003 г. Според предоставената на Комисията информация, освен избрания консорциум, в търга са участвали предприятията […] (*).

(27) Реакторът Olkiluoto 3 ще бъде първият реактор от новото поколение на реакторите *European Pressurised Water Reactor* (EPR). Капацитетът му би трябвало да бъде 1 600 MW. Според първоначалния план, предвижда се реакторът да влезе в експлоатация през 2009 г. Тъй като изграждането на електроцентралата е закъсняло, пускането му в експлоатация сега се предвижда за края на 2010 г./началото на 2011 г.

2.2. **Бюджет**

(28) TVO използва няколко източника на финансиране за проекта Olkiluoto 3, чиято обща стойност възлиза на повече от три милиарда евро.

(29) На първо място, акционерите на TVO са се ангажирали да увеличат капитала (собствените средства) на TVO за сума, представляваща около [15—30] % от стойността на проекта, чрез издаване на специален транш от акции за новия реактор. На второ място, акционерите ще отпуснат подчинен (срочен) кредит за сума, възлизаща на [0—15] % от общата стойност. Освен тези финансови средства, предоставени от акционерите на датата на подписване на инвестиционния договор през декември 2003 г. TVO са сключили договор за кредитно облекчение с консорциум от международни банки и серия двустранни договори за заем. Така по-голямата част от това финансиране чрез задължения е била рефинансирана посредством заем, гарантиран от Coface, сключен през март 2004 г., ново кредитно облекчение, сключено през юни 2005 г. и нови двустранни договори за кредит.

2.2.1. *Кредитното облекчение*

(30) Става дума за кредитно облекчение в размер 1,35 милиарда евро (наричан по-нататък в текста „кредитното облекчение“).

(31) Това кредитно облекчение е отпуснато на TVO от консорциум от банки, в който BLB, BNP Paribas, JP Morgan, Nordea и Svenska Handelsbanken са били „*Mandated Lead Arrangers*“. С писмо от 11 ноември 2003 г. петимата *Mandated Lead Arrangers* са се ангажирали всеки от тях да предостави, ако е необходимо, до 500 милиона евро, което общо представлява 2,5 милиарда евро. В процеса на обединяване на банките към кредитното облекчение са се присъединили други банки. Договорът за него е подписан на 17 декември 2003 г. от дванадесет банки, които участват при едни и същи условия.

([5]) Виж бележка под линия на стр. 1.

(*) Информацията е предмет на професионална тайна.

(32) Сключеното на 17 декември 2003 г. кредитно облекчение включва два транша с падежи съответно 5 и 7 години. По него се начислява индексирана променлива лихва по индекса EURIBOR. По петгодишния транш се предлага надбавка („спред“) от […] базисни пункта (bps) над EURIBOR за първите три години. Спредът става […] bps („step up“) за годините […]. По седемгодишния транш се предлага спред от […] bps за първите три години, след това step up от […] bps за годините […] и […] bps за годините […]. Кредитът не се ползва от публична гаранция.

(33) Договорът между TVO и банките, подписан на 17 декември 2003 г., първоначално е бил за обща сума от 1,95 милиарда евро. През март 2004 г. тази сума била намалена на 1,35 милиарда евро поради отпускането на TVO на гарантирания от Coface заем, описан в точка 2.2.2.

(34) През юни 2005 г., освен другите финансирания, TVO са сключили ново кредитно облекчение от 1,6 милиарда евро, възползвайки се така от по-благоприятни пазарни условия. В действителност TVO заплаща само средна надбавка от […] bps над EURIBOR за този седемгодишен кредит. Покривайки първите си плащания във връзка с проекта Olkiluoto 3, благодарение на другите източници на финансиране, описани в настоящата точка, а именно на средствата, предоставени от акционерите, в крайна сметка TVO не е трябвало да усвоят кредитното облекчение, сключено през декември 2003 г. и са прекратили договора.

(35) На 11 юни 2004 г. Комисията е издала положително мнение съгласно член 43 от Договора „Евратом“, в което тя прави заключението, че въпросният промишлен проект „спомага за повишаване на сигурността и разнообразието на енергийно снабдяване, едновременно на регионално и европейско ниво“ и че „всички аспекти на тази инвестиция отговарят на целите на Договора Евратом“.

2.2.2. *Гарантираният от Coface заем*

(36) Става дума за кредитно облекчение (наричано по-нататък „гарантираният заем“, като думата „заем“ е избрана, за да се избегне объркване с кредитното облекчение, описано в точка 2.2.1) в размер на 570 милиона евро, отпуснат от същите *Mandated Lead Arrangers* като тези, посочени в съображение (3), с изключение на банка […].

(37) Главницата по заема ще бъде усвоявана постепенно от TVO за срок от 5 години, като последователно усвояваните суми отговарят на плащанията, дължими от TVO на AREVA NP. Изплащането на заема става чрез фиксирани шестмесечни вноски по главницата. Той започва 6 месеца след последното теглене и е за срок от 12 години. Средният срок на заема, изчислен от френските власти, е 8,92 години.

(38) Заплащаната на банките лихва е променлива и индексирана по EURIBOR. По този заем на банките се заплаща надбавка от […] bps над този индекс.

(39) За заема е дадена гаранция от Coface в рамките на дейността му на експортна кредитно-застрахователна агенция за сметка на френската държава. Застраховката е сключена от банките, като банките са застрахованите лица. При това Coface осигурява 95 % от размера на заема. За да се възползва от тази застраховка, Coface иска премия с определена сума от [2,5—3,5] % за всяка вноска, като общият размер на дължимите на Coface премии възлиза така на [14,25—19,95] милиона евро. Тази премия се иска от банките, които от своя страна я фактурират на TVO, над лихвата, посочена в съображение (38).

(40) Комисията по гаранциите и кредитирането на външната търговия, натоварена да се произнесе по отпускането на настоящата гаранция, е издала положително решение на 17 ноември 2003 г. Coface са издали обещание за гаранция на 1 декември 2003 г. Гарантираният заем е сключен на 25 март 2004 г.

(41) Франция е уведомила за тази гаранция участниците в Споразумението във връзка с насоките за експортните кредити, ползващи се от публична подкрепа, сключено на равнище ОИСР (наричано по-нататък „Споразумението ОИСР“) на 20 ноември 2003 г. Трябва да се отбележи, че въпросната операция не е била оспорена от никой от участниците в Споразумението ОИСР.

2.2.3. *Двустранните заеми*

(42) Освен кредитното облекчение, в момента на решението за инвестиране TVO са сключили група договори за двустранни заеми с различни други финансови организации за общата сума от […] милиона евро. Един от тези двустранни заеми е сключен със SEK за сумата от 100 милиона евро (виж решението по дело NN 62/B/2006).

2.2.4. *Синтез на финансовата схема и на хронологията на събитията*

(43) Следващата таблица описва разбивката на финансирането на проекта Olkiluoto 3 към 25 март 2004 г.

Таблица 1

Разбивка на финансирането на проекта Olkiluoto 3 (към 25.3.2004 г.)

Източник на финансиране	Сума (в евро)	Пропорционален дял в разходите за проекта
Увеличение на капитала на TVO	[…] милиона	[15—30] %
Подчинен (срочен) кредит от акционерите	[…] милиона	[0—15] %
Кредитно облекчение	1,35 милиарда	около 42 %
Гарантираният от Coface заем	570 милиона	около 18 %
Двустранни заеми	[…] милиона	[15—30] %
Общо	> 3 милиарда	100 %

(44) В следващата таблица е описана хронологията на събитията.

Таблица 2

Календар на проекта (основни етапи 2002—2004 г.)

Дата	Събитие
Преди септември 2002 г.	Избор от TVO на техниката за производство на електрическа енергия от ядрения реактор на централата (процедура за получаване на съответните разрешителни)
Септември 2002 г.	Стартиране на тръжната процедура (критериите за оценка на предложенията, изложени в тръжната документация, не включват финансов принос от участниците в търга).
Март 2003 г.	Получаване на предложения от TVO и начало на процеса на оценяване.
Май-юни 2003 г.	Успоредно и независимо от процеса на оценяване на предложенията, TVO иска от участниците в търга да представят информация за възможността си да кандидатстват за експортен кредит като алтернативен източник на финансиране.
Август-септември 2003 г.	TVO стартира процедура на набиране на предложения от банките за предоставяне на синдикиран кредит от 2,5 милиарда евро.
15 октомври 2003 г.	Консорциумът AREVA NP/SiemensСименс бива уведомен от TVO за статута си на „preferred bidder“.

Дата	Събитие
11 ноември 2003 г.	Ангажимент на пет банки да предоставят до 2,5 милиарда евро.
1 декември 2003 г.	След положителното решение на комисията по гаранциите и кредитирането на външната търговия от 17 ноември 2003 г. Coface издава обещание за банкова гаранция за AREVA NP за експортен кредит в размер на 570 милиона евро.
17 декември 2003 г.	Подписването на договора за синдикираното кредитно облекчение (без гаранцията от Coface) за 1,95 милиарда евро позволява да се покрият всички нужди от финансиране с вноските на акционерите и другите двустранни заеми.
18 декември 2003 г.	Сключване на търговския договор между TVO и AREVA NP/Siemens за изграждането на ядрената електроцентрала.
Края на декември 2003 – януари 2004 г.	TVO започва дискусии с банките относно сроковете и условията на експортен кредит.
4 февруари 2004 г.	Сроковете и условията на експортен кредит са определени от TVO и банките (именно определянето на банковия спред).
25 март 2004 г.	Сключване на договора за гарантирания от Coface заем за сумата от 570 милиона евро и последващо намаление до 1,35 милиарда евро на синдикираното кредитно облекчение.

3. **ОСНОВАНИЯ ЗА ОТКРИВАНЕ НА ПРОЦЕДУРАТА**

(45) В решението си от 24 октомври 2006 г. Комисията първоначално анализира дали мярката представлява помощ по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО. За тази цел, в решението се разглежда подробно дали е налице предимство. Комисията отбелязва, че застрахователната премия от [2,5—3,5] %, поискана от Coface, не може да бъде пряко сравнена с пазарен процент, като се има предвид, че като че ли никой застраховател не предлага този тип финансов продукт. Обаче, като се има предвид, че публичната гаранция се издава за заем, изглежда възможно да се сравни общата стойност на гарантирания заем – дефиниран като сумата на заплатените лихви и гаранционната премия – с тази, която заемополучателят би трябвало да заплати при отсъствието на публична гаранция. На основата на сравнение на общата стойност на гарантирания заем с тази на описаното в точка 2.2.1 кредитно облекчение, която се счита за пазарна, Комисията стига до предварителното заключение, че гарантираният заем не изглежда да намалява финансовите задължения, които заемополучателят нормално би трябвало да понесе. Следователно, не изглежда TVO да се поставя в по-благоприятно положение. Комисията обаче отбелязва, че това предварително заключение се основава на известен брой хипотези. Поради това, на този етап тя не може да изключи всяка възможност мярката да представлява помощ, поради което е решила да позволи на Франция и на другите заинтересовани страни да коментират използваната методика и хипотезите, върху които Комисията е основала анализа си за това дали е налице предимство.

(46) Що се отнася до съвместимостта на евентуалната помощ, Комисията отбелязва, че ако някои елементи говорят в полза на съвместимостта въз основа на член 87, параграф 3, точка в) от Договора за ЕО, други като че ли отиват в противоположна посока. Поради това съвместимостта на една евентуална помощ не може да се допусне априори.

(47) Предвид това, че не може да се изключи, че мярката представлява помощ, и че, ако е така, не е сигурно, че тя е съвместима, Комисията е решила да открие официална процедура за разглеждане.

4. **МНЕНИЯ НА ЗАИНТЕРЕСОВАНИТЕ СТРАНИ**

(48) С писмо от 2 януари 2007 г. предприятието TVO е представило мнението си на Комисията. TVO посочва, че решението за откриване на процедурата съдържа серия фактически грешки и предлага корекции. То смята също така, че някои направени от Комисията оценки се

основават единствено на известен брой хипотетични предположения и са спекулативни. Що се отнася до наличието на предимство, TVO посочва, като по този въпрос се присъединява към предварителния анализ на Комисията, че гарантираният от Coface заем е по-скъп от кредитното облекчение и другите източници на финансиране, които са били на разположение към дадения момент. Въпреки това, предприятието TVO е избрало гарантирания заем, защото той е бил за по-дълъг срок и защото с него се намаляват сумите, отпуснати от банките, запазвайки по този начин неотпуснатите суми за бъдещи нужди от финансиране ([6]). Поради това TVO смята, че Комисията трябва да направи заключението, че гаранцията не представлява помощ по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО.

(49) С писмо от 1 март 2007 г. организацията Greenpeace, която е първият жалбоподател, по причина на който се открива настоящата процедура (виж точка 1 на настоящото решение), представя своето мнение. Greenpeace напомня, че експортните помощи в рамките на Общността винаги са били забранени, поради което счита, че Комисията трябва да приеме негативно решение относно въпросната мярка, а помощта да бъде върната. В писмото на Greenpeace не се съдържа коментар на предварителния анализ на наличието на предимство, който фигурира в решението за откриване на процедурата.

(50) С писмо също от 1 март 2007 г. организацията EREF, която е вторият жалбоподател, по причина на който се открива настоящата процедура (виж точка 1 на настоящото решение), представя своето мнение. За EREF е очевидно, че отпускането на експортна гаранция в рамките на търговския обмен в рамките на Общността представлява незаконна държавна помощ. EREF се позовават на аргументите, изложени в писмото им от 18 ноември 2005 г. и молят то да бъде включено в досието на настоящата процедура.

(51) Според EREF намесата на Coface във финансирането на проекта създава сигнал, който силно насърчава частните банки да се ангажират с това финансиране. Всъщност EREF смята, че гаранцията от Coface намалява риска за банките, ангажирани с финансирането на проекта и намалява мобилизираните от тях собствени средства в рамките на въпросните заеми. Намалявайки понасяните от банките рискове, гаранцията от Coface би ги убедила да предоставят на TVO по-нисколихвени заеми. Така би се намалило произтичащото от гаранцията преимущество. EREF смята, че структурата на финансиране на проекта би се разпаднала, ако Coface трябва да оттегли гаранцията си. EREF моли Комисията да проучи всички договорни отношения между страните и процеса на преговори, довел до сключването на тези договори.

([6]) Текстът на оригиналния език е както следва: „TVO selected the facility on the basis that it had slightly longer maturity profile and it saved some room from banks for future financing needs."

(52) С изключение на общите съображения, обобщени в съображение (51), писмото на EREF не съдържа коментар за предварителния анализ на наличието на преимущество, изложено в решението за откриване на процедурата.

(53) Освен трите писма с мнения, посочени в съображения (48), (49) и (50), Комисията е получила и мнения от шестте държави-членки — Холандия, Швеция, Финландия, Чешката република, Австрия и Германия и от председателя на работната група „Експортни кредити" към Съвета ([7]). Тези държави-членки не правят коментар по спецификата на случая, а упрекват Комисията, че е открила процедурата, предвидена в член 88, параграф 2 от Договора за ЕО за експортен кредит и че е счела, че не е изключено една такава мярка да представлява несъвместима държавна помощ. Тези държави-членки считат всъщност, че експортните кредити се управляват от Споразумението ОИСР, което от своя страна се съдържа в общностното право. Подлагайки един експортен кредит на процедурите, отнасящи се за държавните помощи, предвидени в член 88 от Договора за ЕО, Комисията създава висока степен на юридическа несигурност и риск да се отслаби позицията на европейските износители спрямо техните чуждестранни конкуренти.

5. МНЕНИЕТО НА ФРАНЦИЯ

(54) Най-напред френските власти припомнят характеристиките и основните етапи на проекта, по-специално, що се отнася до финансирането му и протичането на тръжната процедура.

(55) Що се отнася до оценката на въпросната мярка, френските власти поддържат като принцип тезата, че мярката не може да бъде квалифицирана като помощ. По-специално, те поддържат тезата, че с мярката не се предоставя преимущество. Според френските власти, гаранцията от Coface е била предоставена при пазарни условия. Френските власти коментират методиката, възприета от Комисията в решението за откриване на процедурата. Те смятат, че става дума за методика „*използвана обикновено от банките*" и отбелязват, че тя позволява да се направи заключение за съответствието на гаранционната премия с пазарните ставки. Френските власти посочват, че този метод може да бъде ползотворно допълнен и проверен чрез използването на един по-комплексен метод на валоризация на финансовите активи, които те наричат „метод на сравнение на стойностите на кредитите". На основата на този втори метод френските власти стигат до заключението, че една банка би могла да придаде една по-висока стойност на заем, гарантиран само с кредитно облекчение, тоест, която те биха счели за по-изгодна. Това означава, че гарантираният от Coface кредит не поставя никоя от страните по проекта в по-благоприятно положение под формата на намаляване на разходите за финансиране. Френските власти изтъкват също така, че въпросната мярка не може да се квалифицира като държавна помощ, защото не засяга нито конкуренцията, нито търговията между държавите-членки.

([7]) Председателят на работната група, в случая Германия, уточнява, че Обединеното кралство не подкрепя всички изложени мнения.

(56) В допълнение Франция поддържа тезата, че ако мярката представлява помощ, тя би била съвместима с общия пазар. От една страна, тя би била съвместима на основата на член 87, параграф 3, точка в) от Договора за ЕО, тъй като преследва законна цел и не засяга търговията в степен, която противоречи на общия интерес. От друга страна, тя би била съвместима въз основа на член 87, параграф 3, точка б) от Договора за ЕО.

(57) И накрая, съвсем като допълнение, Франция посочва различни препятствия пред връщането на сумата. По този повод тя посочва именно принципа за законно доверие. В действителност, според Франция, Комисията е традиционно пасивна по отношение на средносрочни или дългосрочни експортни кредити. Освен това, въпросната мярка е съвместима с разпоредбите на Споразумението ОИСР. По тези последни точки анализът на Франция се приближава до становищата, представени от другите държави-членки, посочени в съображение (53).

6. **ОЦЕНКА НА МЯРКАТА**

(58) За да оцени мярката, осъществена от Франция през март 2004 г., Комисията първо трябва да установи дали тя представлява държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО. По този повод Комисията отбелязва, че един експортен кредит или гаранция, свързана с такъв кредит, могат, особено когато се отнасят до сделка между държави-членки, да представляват държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО. Споразумението ОИСР няма за цел да изключи автоматично, че една такава помощ представлява държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 от Договора за ЕО ([8]).

(59) В решението си за откриване на процедурата Комисията посочва, че според един първоначален анализ мярката не изглежда да представлява помощ, по-специално, защото чрез нея получателят ѝ не се поставя в по-благоприятно положение. Поради това следва да се провери дали чрез новите елементи се оспорва този предварителен анализ.

6.1. **Квалификация на държавната помощ: наличие на предимство**

6.1.1. *Увод*

(60) В решението си за откриване на процедурата Комисията отбелязва, че въпросната мярка е гаранция, свързана със заем, отпуснат от банки на TVO. В това решение Комисията е отхвърлила хипотезата за преимущество за банките. Тази оценка не се оспорва от страните, които са представили на Комисията мнения в рамките на настоящата процедура. Затова в настоящото решение Комисията ще се ограничи до проверката на наличието на преимущество в полза на заемополучателя TVO и на неговия доставчик, AREVA NP. Що се отнася до последния, решението за откриване на процедурата показва, че на този етап не е изключено Франция да е подчинила отпускането на гаранцията си за TVO на условието за сключване на договор с AREVA NP. Ако е така, Франция би поставила TVO в по-благоприятно положение, при условие че за доставчик бъде избрано дружеството AREVA NP. Тоест, последното също би се възползвало от мярката. Оттук следва, че наличието на предимство за TVO е необходимо предварително условие за наличието на предимство за AREVA NP. Затова в настоящото решение Комисията първо ще провери за наличието на предимство за TVO.

(61) Предимството, което един заемополучател като TVO би могъл да получи от една публична гаранция, отпусната за заем, е намаляването на неговите разходи за финансиране. Поради това, за да са предимство, е уместно да се определи какви финансови задължения би трябвало да понесе той, ако бе прибягнал до пазара на банковите кредити, без да се възползва от публичната намеса, и тази сума да се сравни с разходите, които се понасят след публичната намеса. Уместно е също така да се отбележи, че някои предприятия просто нямат достъп до пазара на капитали и този достъп им се осигурява само благодарение на публична намеса. В такъв случай преимуществото в резултат на публичната намеса би могло да бъде още по-голямо. В този контекст и като се има предвид, че EREF поставя под съмнение достъпа на TVO до пазарите на банкови кредити по времето на събитията, Комисията, преди да направи анализ на евентуалното намаление на финансовите задължения, ще провери дали TVO са имали достъп до пазара на капитали и дали този достъп е бил достатъчен, за да се финансира целият проект Olkiluoto 3.

6.1.2. *Анализ на достъпа до пазара на банкови кредити*

(62) В точка 2 на настоящото решение Комисията е анализирала различните етапи на проекта Olkiluoto 3 и на неговото финансиране. От този анализ излиза, че гарантираният заем е официално отпуснат през март 2004 г. Може обаче да се отбележи, че Coface са издали обещание за гаранцията още на 1 декември 2003 г. То е било поръчителствано от решение на комисията по гаранциите и кредитирането на външната търговия на 17 ноември 2003 г. или, от 11 ноември 2003 г. пет банки са се ангажирали официално да предоставят на TVO до 2,5 милиарда евро, което представлява заем в размер, достатъчен за приключване финансирането на проекта. От представената от френските власти информация се вижда, че дори преди намесата на френското правителство достъпът на TVO до финансовите пазари е бил достатъчен, за да бъде финансиран целият проект.

(63) Освен това, Комисията отбелязва, че TVO са се ползвали от висок рейтинг („*investment grade*“) на голяма рейтингова агенция по време на осъществяването на различните финансирания на проекта Olkiluoto 3. Един такъв рейтинг обикновено осигурява лесен достъп до пазара на банкови кредити и позволява да се изключи това TVO да се разглежда като предприятие в затруднено положение.

([8]) Споразумението ОИСР би могло в определени случаи да бъде взето предвид в анализа на съвместимостта на дадена мярка въз основа на член 87, параграф 3, от Договора за ЕО.

(64) Накрая Комисията отбелязва, че размерът на гарантирания заем – 570 милиона евро – е ограничен по отношение на всички набрани капитали – повече от 3 милиарда евро. Следователно, дори и след намесата на Coface, голяма част от проекта продължава да бъде финансирана от пазара. Освен това, що се отнася до размера на гарантирания заем, Комисията отбелязва, че от 11 ноември 2003 г. пет банки са се ангажирали да предоставят до 2,5 милиарда евро, което е до 500 милиона евро от всяка банка. Следователно, рискът, който поема френската държава, е сравним с този, който са готови да поемат частните банки. Поради това участието на френската държава във финансирането на проекта не е разнообразило допълнително източниците на финансиране или намалило рисковете, на които са изложени другите банки, ако във финансирането на проекта би участвала и допълнителна банка.

(65) Въз основа на информацията, с която разполага, Комисията прави заключението, че TVO са имали достатъчен достъп до финансовите пазари преди всякаква публична намеса. Обратно на това, което твърди EREF, френското правителство не е имало ролята на „инициатор“ между инвеститорите и е отпуснало гаранцията в един момент, когато финансирането на целия проект вече е било осигурено. Освен това, дори и френската държава да е играла ролята на инициатор, нейната намеса е свързана с една сума, която е ограничена спрямо всички необходими средства за финансирането на проекта, а следователно недостатъчна, за да създаде ефект на увличане на частните инвеститори. В този контекст Комисията прави също заключението, че разумно може да се изключи посочената от EREF възможност, според която цялото финансиране на проекта би се разпаднало, ако бъде оттеглена гаранцията на Coface.

6.1.3. *Анализ на наличието на намаляване на финансовите задължения за TVO.*

(66) След като е установено, че, обратно на това, което твърди EREF, TVO са имали достатъчен достъп до пазара на капитали, е уместно да се анализира дали равнището на поисканата от френската държава гаранционна премия води до намаляване на финансовите задължения, които TVO би трябвало да понесат при отсъствието на публична намеса.

(67) В решението си за откриване на процедурата Комисията посочва, че понастоящем никой застраховател или финансова институция не предлагат точно този тип застраховка, който предлага Coface в настоящия случай, тоест, застраховка срещу дългосрочно спиране на плащанията от страна на TVO. Фактът, че понастоящем пазарът не предлага този тип застраховка, е потвърден от френските власти и не е оспорван от жалбоподателите. Този факт не се опровергава от съобщението на Комисията до държавите-членки, направено съгласно член 93, параграф 1 от Договора относно приложението на членове 92 и 93 от договора за краткосрочното експортно кредитно застраховане ([9]), според което, ако съществува пазар за краткосрочни експортни кредитни застраховки, то не винаги е така за средносрочните и дългосрочните застраховки. Поради това не е възможно да се прави пряко сравнение между исканата от френските власти премия и една пазарна цена.

(68) Фактът, че за тази застраховка няма пазар, няма автоматично последствие, що се отнася до наличието на предимство. В действителност, като се има предвид, че въпросната мярка представлява гаранция на заем, то при отсъствието на публична намеса TVO би трябвало да се финансира, като сключи договор за заем без гаранция. За да се установи наличието на предимство, то е уместно да се провери дали TVO са се възползвали от намаление на разходите си за финансиране, като се сравни общата стойност на гарантирания заем (искания от банките лихвен процент, увеличен със сумата на гаранционната премия) с лихвения процент, който биха поискали частни банки за подобен заем при наличието на публична гаранция.

(69) Комисията отбелязва, че освен гарантирания заем, в рамките на сегашния проект TVO са получили банково финансиране под формата на кредитно облекчение. Затова трябва да се анализира дали лихвеният процент, поискан от банките в рамките на кредитното облекчение, дава надеждна индикация за лихвения процент, който биха поискали частни банки, за да отпуснат заем, подобен на гарантирания при отсъствието на публична гаранция.

(70) EREF оспорва това, че лихвеният процент на кредитното облекчение представлява добра оценка на пазарния лихвен процент, поискан от банките при отсъствието на публична гаранция. На първо място, EREF смята, че намесата на BLB в кредитното облекчение представлява помощ и е повлияла благоприятно на условията, при които то е отпуснато на TVO. Комисията отбелязва, че в решението си по дело NN62/B/2006 ([10]) тя е отхвърлила хипотезата, че намесата на BLB може да представлява помощ. Поради това тя отхвърля това първо твърдение на жалбоподателя. Второ, EREF счита, че отпускането на гаранцията от Coface намалява риска за кредитното облекчение, и поради това е насърчило банките да го отпуснат при по-благоприятни условия, отколкото за един заем, който не се ползва от публична гаранция. По тази точка Комисията отбелязва, че EREF не посочват чрез какъв точно механизъм гаранцията от Coface би намалила

([9]) ОВ C 281, 17.9.1997 г., стр. 4. Съобщение, последно изменено със Съобщението на Комисията към държавите-членки за изменение на Съобщението, изготвено съгласно член 93, параграф 1 от Договора относно приложението на членове 92 и 93 от договора за краткосрочното експортно кредитно застраховане (ОВ C 325, 22.12.2005 г., стр. 22).

([10]) EREF са сезирали Първоинстанционния съд на Европейските общности с молба срещу решението C(2006) 4963 окончателно на Комисията относно дело NN62/B/2006. Съдът е завел тази молба под номер T-94/07.

риска за кредитното облекчение. Комисията е анализирала подробно финансирането на проекта Olkiluoto 3. Ако е очевидно, че гаранцията от Coface намалява риска за гарантирания заем за банките, които го отпускат, а оттам намалява и исканията от тях лихвен процент за гарантирания заем, Комисията обаче не е установила механизъм или договор, с който гаранцията от Coface намалява риска за кредитното облекчение. В действителност трябва да се отбележи, че гаранцията от Coface изобщо не покрива кредитното облекчение. Поради това Комисията отхвърля твърдението на жалбоподателя, според което гаранцията от Coface би намалила риска за кредитното облекчение.

(71) Комисията не е установила други елементи, позволяващи да се направи заключението, че лихвеният процент на кредитното облекчение не представлява валиден индикатор за лихвения процент, който частни банки биха поискали за заем, подобен на гарантирания при отсъствието на публична гаранция. По този повод Комисията отбелязва, че гарантираният заем не е подчинен (срочен), тоест, заем, чието изплащане ще се осъществи едва след като бъде изплатено кредитното облекчение. Всъщност, гарантираният заем има същия ранг, както и кредитното облекчение. Комисията отбелязва също така, че кредитното облекчение не се ползва от привилегия или обезпечение, които да го отличат от гарантирания заем ([11]).

(72) Предвид горните съображения, Комисията прави заключението, че лихвеният процент на кредитното облекчение представлява валиден индикатор за лихвения процент, който частни банки биха поискали за заем, подобен на гарантирания при отсъствието на публична гаранция.

(73) Комисията вече е сравнила общата стойност на гарантирания заем със стойността на кредитното облекчение в точки 59 и 63 на решението за откриване на процедурата. Това сравнение се основава на средния срок на гарантирания заем. Лихвеният процент ([12]), който би бил определен за един такъв срок, е изчислен чрез линейна екстраполация на лихвата на кредитното облекчение. От това сравнение става ясно, че общата стойност - исканият от банките лихвен процент, увеличен с исканата от Coface гаранционна премия – на гарантирания заем, не е по-малка от лихвения процент, искан от банките за кредитното облекчение.

(74) Комисията отбелязва, че френските власти считат, че методът за сравнение, изложен в точки 59 и 63 на решението за откриване на процедурата е валиден, докато жалбоподателите не са се произнесли по този въпрос и не са предложили алтернативен метод за сравнение. Що се отнася до TVO, те посочват, като по този въпрос се присъединяват към анализа на Комисията, че гарантираният от Coface заем е по-скъп от кредитното облекчение и другите източници на финансиране, които са били на разположение към дадения момент.

(75) Комисията прави заключението, че гаранцията не води до намаляване на финансовите задължения на TVO в сравнение с тези, които дружеството би имало, ако бе прибягнало до банковия пазар, без да се ползва от публична гаранция.

(76) Комисията подчертава, че нито в своите мнения относно откриването на процедурата, нито в предходните си мнения жалбоподателите са предложили метод на изчисление, позволяващ да се провери дали равнището на поисканата от Франция гаранционна премия би довело до намаляване на разходите за финансиране на TVO.

6.2. **Квалификация на държавната помощ: заключение**

(77) Както следва от анализа, изложен в точка 6.1, Комисията не е могла да установи наличие на поставяне на TVO в по-благоприятно положение.

(78) В точки 69 и 70 на решението за откриване на процедурата, Комисията е посочила, че е възможно конкуренцията между доставчиците на ядрени електроцентрали да не се основава единствено върху самата цена, искана за строителството на електроцентралата, а и върху условията на финансиране, предлагани на TVO. Комисията е установила, че при тази хипотеза, където конкуренцията би се основавала на една „глобална цена“, включваща финансирането, гаранцията би позволила на AREVA NP да предложи на своя клиент TVO финансиране при по-благоприятни условия, а вследствие на това и да предложи една по-атрактивна „глобална цена“ от тази на другите доставчици на ядрени електроцентрали. В такъв случай, гаранцията би поставила AREVA NP в по-благоприятно положение и би представлявала помощ за износа.

(79) Хронологията на събитията, описана от френските власти и обобщена в в таблица 2, позволява да се отхвърли възможността конкуренцията между доставчиците да се основава на една „глобална цена“, включваща финансирането. Първо, консорциумът AREVA NP/Siemens е бил избран от TVO като предпочитан участник в търга („*prefered bidder*“) преди официалното отпускане на гаранцията и много преди да бъде определен точният размер на премията. Второ, договорът за доставката на електроцентралата е бил подписан официално с консорциума AREVA NP/Siemens преди да бъде официално определен точният размер на премията на гаранцията. Тези елементи показват, че TVO са избрали AREVA NP/Siemens преди да узнаят точния размер на гаранцията, а оттам и стойността на финансирането на проекта.

([11]) Двата заема не се ползват от особени залози („обезпечения“). И двата предвиждат „negative pledge“ за TVO.

([12]) Като се има предвид, че както гарантираният заем, така и кредитното облекчение са заеми с променлива лихва, сравнението се основава на маржа („спред“ по финансовата терминология) над EURIBOR, а не върху абсолютни лихвени проценти, които освен това са неизвестни, защото се определят в бъдещето.

(80) Нещо повече, дори и това последно заключение да се окаже неточно и ако конкуренцията между доставчиците би довела до една „глобална цена“, в съображение (75) на настоящото решение Комисията вече е направила заключението, че гарантираният заем не представлява източник на финансиране, който да е свързан с по-малко разходи от другите източници на финансиране, с които TVO разполага. Поради това, че гаранцията не е довела до намаляване на заплащаните от TVO разходи за финансиране по отношение на тези на другите налични начини на финансиране, които не се покриват от гаранцията, тя не намалява „глобалната цена“ на офертата на консорциума AREVA NP/Siemens и следователно не прави тази оферта по-привлекателна.

(81) В заключение, уместно е да се отхвърли възможността мярката да е поставила AREVA NP/Siemens в по-благоприятно положение.

(82) Тъй като наличието на предимство, което представлява необходим елемент в квалификацията за помощ, не може да бъде установено нито по отношение на TVO, нито за AREVA NP/Siemens, Комисията прави заключението, че гаранцията от „Coface“, покриваща заема от 570 милиона евро, отпуснати на TVO, не представлява държавна помощ.

7. **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

(83) Комисията прави заключението, че отпуснатата от Франция гаранция на 25 март 2004 г. посредством „Coface“ не представлява помощ,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Гаранцията, отпуснатата от Франция на 25 март 2004 г. в рамките на строителството от AREVA NP на ядрена електроцентрала за Teollisuuden Voima Oy не представлява помощ, предвидена в член 87, параграф 1 от Договора.

Член 2

Адресат на настоящото решение е Френската република.

Съставено в Брюксел, 25 септември 2007 година.

За Комисията

Neelie KROES

Член на Комисията